

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH NAM ĐỊNH
ĐÀI PHÁT THANH TRUYỀN HÌNH NAM ĐỊNH

TÁC PHẨM DỰ THI LIÊN HOAN PHÁT THANH TOÀN QUỐC
LẦN THỨ XVI - 2024

CÂU CHUYỆN TRUYỀN THANH
“CÔNG LÀNG”

Tác giả: Thảo Nguyên
Thể loại: Câu chuyện truyền thanh
Thời lượng: 30 phút
Thời gian phát sóng: Ngày 9/3/2024

Nam Định, năm 2024

HỒ SƠ TÁC PHẨM DỰ THI
LIÊN HOAN PHÁT THANH TOÀN QUỐC LẦN THỨ XVI - 2024

1. Tác phẩm:

- Tên tác phẩm: “CỔNG LÀNG”
- Thể loại: Câu chuyện truyền thanh
- Thời lượng: 30’
- Thời gian phát sóng: ngày 9/3/2024

2. Tác giả:

- Nhóm tác giả: Ngọc Khánh. Thảo Nguyên. Mai Anh. Thanh Nhân
- Đơn vị: Đài Phát thanh Truyền hình tỉnh Nam Định
- Địa chỉ đơn vị: Số 6, đường Nguyễn Viết Xuân, khu đô thị Hoà Vượng, phường Lộc Vượng, thành phố Nam Định, tỉnh Nam Định
- Điện thoại liên hệ: 0943986697
- Email: thaonguyen273.nd@gmail.com

3. Nhóm cùng thực hiện tác phẩm:

- Người thể hiện: các nghệ sĩ diễn viên Đoàn Kịch nói Nam Định
Nghệ sĩ Minh Vụ:	trong vai Ông Hoán
Nghệ sĩ Quỳnh Lua:	trong vai Bà Hoán
Nghệ sĩ Đức Văn:	trong vai Huân, con trai ông bà Hoán
Nghệ sĩ Quang Thiều:	trong vai Cụ Mật
Nghệ sĩ Duy Thông:	trong vai Ông Cường
Nghệ sĩ Quang Nhất:	trong vai Ông Thanh

Biên tập: Mai Anh

Đạo diễn: Thảo Nguyên

Kỹ thuật viên: Thanh Nhân

4. Thông tin trên bằng khen:

- Tên tác phẩm: Câu chuyện truyền thanh “Cổng làng”
- Nhóm tác giả: Ngọc Khánh. Thảo Nguyên. Mai Anh. Thanh Nhân

XÁC NHẬN CỦA THỦ TRƯỞNG ĐƠN VỊ
(ký tên, đóng dấu)

ĐÀI PHÁT THANH TRUYỀN HÌNH TỈNH NAM ĐỊNH

TÁC PHẨM DỰ THI

LIÊN HOAN PHÁT THANH TOÀN QUỐC LẦN THỨ XVI - 2024

Tên tác phẩm: **“CÔNG LÃNG”**

Thể loại: Câu Chuyện Truyền Thanh

Tác giả: Ngọc Khánh

Biên tập: Mai Anh

Đạo diễn: Thảo Nguyên

Thời lượng: 30 phút

Nhân vật:

- 1 - Ông Hoán
- 2 - Bà Hoán
- 3 - Huân- con trai ông bà Hoán
- 4 - Cụ Mật- lão thành cách mạng
- 5 - Ông Cương- đại tá quân đội nghỉ hưu
- 6 - Ông Thanh- Việt kiều

Giới thiệu

Câu chuyện truyền thanh “Cổng làng”. Tác giả: Ngọc Khánh

Nhắc đến làng quê Bắc Bộ, người ta thường hình dung ngay đến những hình ảnh bình dị thân thuộc như cây đa bến nước sân đình, đặc biệt là chiếc cổng làng lặng lẽ như 1 chứng nhân về cuộc sống làng quê....

Ngày nay, sự phát triển của kinh tế xã hội kéo theo sự thay đổi của không gian làng quê truyền thống, làng có sự giao lưu, đổi mới từng ngày. Cũng từ đó đặt ra câu hỏi, làm thế nào để thực hiện hài hòa giữa nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hóa xã hội trong thời kỳ đổi mới và hội nhập nhưng vẫn không làm mất đi nét văn hóa truyền thống của làng quê Việt.

Thông qua câu chuyện truyền thanh “Cổng làng”, tác giả Ngọc Khánh mượn câu chuyện từ một gia đình nhỏ để nói về vấn đề lớn trong đời sống nông thôn Việt Nam hiện nay, đó là việc làm thế nào để bảo tồn gìn giữ nét văn hóa truyền thống mà vẫn theo kịp sự phát triển trong công cuộc xây dựng nông thôn mới, tiêu biểu là việc giữ lại hay phá bỏ chiếc cổng làng cổ.

Cái kết đẹp của câu chuyện khiến chúng ta nhận ra rằng: dẫu có sự biến đổi đi chăng nữa thì sau chiếc cổng làng, các giá trị văn hóa làng quê Việt Nam, nếp nhà hồn làng, vẫn luôn được gìn giữ bảo vệ bằng ý thức trách nhiệm của mỗi người, đặc biệt là những người trẻ.

ĐÀI PHÁT THANH TRUYỀN HÌNH NAM ĐỊNH

Tác phẩm dự thi Liên hoan Phát thanh toàn quốc lần thứ XVI năm 2024

Tên tác phẩm: “CỔNG LÀNG”

Thể loại: Câu chuyện Truyền Thanh

Thời lượng: 30’

Tác giả: Ngọc Khánh

Ngày phát sóng: 9/3/2024

- Nhân vật:
- Ông Hoán
 - Bà Hoán
 - Huân- con trai ông bà Hoán
 - Cụ Mật- lão thành cách mạng
 - Ông Cương- đại tá quân đội nghỉ hưu
 - Ông Thanh- Việt kiều

Mời: Thưa quý vị và các bạn, trong chương trình Câu chuyện truyền thanh của Đài Phát thanh-Truyền hình Nam Định hôm nay, mời quý vị và các bạn nghe câu chuyện truyền thanh Cổng làng được tác giả Ngọc Khánh chuyển thể từ truyện ngắn cùng tên:

Dẫn chuyện: (lồng trên nền nhạc nhẹ nhàng tươi sáng) Không ai biết cổng làng Chằm xây cất từ khi nào mà qua lớp lớp thời gian rêu phong bao phủ cùng với rễ si chằng chịt như đan rế. Người làng Chằm đã quá quen thuộc với hình ảnh chiếc cổng này. Nó như một chứng nhân lịch sử đi cùng bao đời thay, biến chuyển của làng. Thế mà gần đây dư luận làng Chằm lại rộ lên trước việc có nên phá bỏ chiếc cổng ấy hay không. Hôm nay câu chuyện của ông bà Hoán cũng xoay quanh chủ đề này:

Bà Hoán: - Này ông, tôi thấy lo quá ông ạ!

Ông Hoán:- Có việc gì mà lo?

Bà Hoán: - Tôi hôm qua thằng Huân nhà mình lại bảo...(chép miệng)...mà thôi chẳng có việc gì đâu

Ông Hoán: - Ở cái bà này, ở đâu ra cái lời nói năng ồm ờ vậy? Thằng Huân nó bảo sao?

Bà Hoán: - Nó bảo là...nhưng nói ra ông không được chửi mắng nó cơ

Ông Hoán:- Thế nó bảo cái gì mà bà lại sợ tôi chửi với chửi mắng?

Bà Hoán: - Nó bảo...(vẫn ngập ngừng)...nó bảo là nếu cả cái làng Chằm này không ai dám động đến cái cổng ấy thì để nó dùng xe húc đổ thành đồng gạch vụn cho mà xem

Ông Hoán: - Nó dám nói với bà như vậy à? Gọi cổ nó về ngay, về ngay đây cho tôi, để tôi bẻ răng cứt lưỡi cái thằng nghịch tử này... Nó lại dám to gan ăn nói xằng bậy như vậy à?

Bà Hoán: - Thì chỗ mẹ con tôi đã cắt đường, cắt nhẽ bảo nó rồi. Nhưng ông ơi, ông không thấy là thằng Huân con mình nó nói vậy cũng có cái lý của nó đấy ông ạ!

Ông Hoán:- Lý gì? Bà bảo là cái lý gì? Người làng ta mà nghe thấy, nhất là mấy cụ cao niên, mấy ông đại tá quân đội nghỉ hưu thì thằng Huân chỉ có nước bị tùng xẻo

Bà Hoán: - Ông nói gì mà khiếp thế, thời nay chứ có phải thời phong kiến, đế quốc đâu mà động tý là chém, là giết...

Ông Hoán:-Bà này không hiểu gì cả, bà cứ đi gặp mấy cụ cao tuổi nhất cái làng này mà hỏi cho ra nhẽ xem sao. Cái cổng ấy nó là cái cổng nhưng còn hơn thế nữa đấy

Bà Hoán: - Nhưng cứ thế này mãi thì cơ chừng khổ quá ông ạ

Ông Hoán:- Khổ cũng phải khắc phục

Bà Hoán: - Tôi nào thằng Huân cũng phải mang chẵn ra ngủ trông xe, nhiều tôi trông xe mãi một mình cũng buồn, thằng Huân lại đánh cái con xe của ông lên phố huyện hát Karaoke không? Tôi lo quá ông ạ

Ông Hoán: - Có việc này thật à?

Bà Hoán: - Chú Thanh hàng xóm mới mách tôi đấy.

Ông Hoán:- Chắc...chắc..thế này thì không được...không thể được...

Bà Hoán:- Ông ơi từ cái việc đàn đúm hát hò rồi sa vào rượu chè bài bạc chẳng bao xa đâu ông ạ. Cứ cái điệu này thì không khéo con mình hỏng lúc nào không biết. Nhà mình thì có nhiều nhận gì cho cam. (*giọng như sắp khóc*)

Ông Hoán:- Được rồi, bà cứ để từ từ tôi tính.

Dẫn chuyện: (lồng trên nền nhạc nhẹ nhàng sâu lắng) Chuyện về cái cổng làng quả thực đã làm đảo lộn nếp sống vốn lâu nay yên bình trong gia đình ông bà Hoán. Mấy ngày sau đó ông Hoán phải lo chạy đôn chạy đáo tìm thuê chỗ gửi xe, tối tối lại theo sau rình rập xem thằng Huân nhà ông có lên phố huyện tụ bạ rượu chè, cờ bạc hay không. Chưa bắt quả tang được lần nào thì một hôm Huân từ đâu về nhà, người sắc súa hơi men, bước đi chuệnh choạng, vừa bấu vào bậu cửa vừa cất giọng lè nhè:

Huân: - Con nói cho bố biết, tối nay nếu không húc đổ được cái cổng ấy thì thằng Huân này không làm người nữa!

Ông Hoán:- Mày đi nốc ở đâu vào rồi về đây lè nhè...

Bà Hoán: (giọng hốt hải) - Huân, con uống ở đâu để đến nông nổi này?

Huân: - Mẹ có muốn ...muốn nghe..chúng nó thách ô tô của bố con ông Hoán bay...bay qua cái cổng làng kia không?

Bà Hoán:- Đứa nào nói thì đứa ấy nghe. Bố con đang đi tìm thuê chỗ để xe, từ tháng sau trở đi con không phải đi trông nữa, con được ngủ ở nhà

Huân: - Mẹ nói thì phải giữ...giữ lời đấy nhá! Tháng sau..tháng sau... con được ngủ ở nhà. Con sợ rằng cái giấc mơ giường ấm đệm êm với con một năm nữa chắc gì đã thành hiện thực. Mà Papa của con ơi Papa đã đi hỏi thuê chỗ ở những nhà nào rồi?

Ông Hoán:- Mày bỏ cái kiểu gọi bố theo kiểu Tây, kiểu Tàu ấy đi nhá, nghe nó rác tai lắm. Tao đã hỏi nhà Mai, nhà Thành đồng nát, nhà Cam xe thồ

Huân: (*cất ngang*): -Chẳng nhà nào nó cho bố thuê phải...phải không?

Ông Hoán (*ngờ ngàng*):- Sao mày biết?

Huân: (*vừa vò đầu bút tai vừa cười khùng khục*):- Đúng là cụ Khốt nhà em các bác ạ! Thương cụ ghê. Cụ cứ đi mòn ngõ nhà chúng nó xem có được việc không?

Ông Hoán:- Nhà thì bảo có người khác mới hỏi, nhà thì bảo đợi sửa cái cổng cho chắc chắn hơn đã

Bà Hoán: - Kiêu gì rồi bố mẹ cũng sẽ thu xếp cho con được ngủ ở nhà

Huân: - Thằng Huân này tiết lộ cho bố mẹ biết một...một tin bí mật: Mấy đứa con giai nhà ấy đánh tiếng với thằng Huân này rồi mẹ nhé! Cứ thêm tiền vào là nó cho gửi xe ngay ngày mai đây, chả phải đợi đến tháng sau đâu.

Ông Hoán:- Mày đang muốn phá cái cổng ấy nên mày khích bác tao phải không thằng kia?

Huân: - Thế con hỏi bố, bố cứ khư khư giữ cái cổng ấy đến bao giờ?

Bà Hoán:- Cái cổng ấy của làng chứ đâu phải của nhà mình. Con đừng hỏi vậy rồi bố lại mắng cho

Ông Hoán:- Tao cấm mày động vào cái cổng ấy, mày có biết ngày xưa các quan tuần, quan phủ mỗi khi về tới cổng làng còn phải xuống ngựa nữa là

Bà Hoán:- Các cụ gọi là “Hạ mã” phải không ông?

Huân: :- Nhưng thời nay còn ai đi ngựa nữa. Bây giờ cả cái làng này cười thiết mã hết cả rồi, toàn là những ngựa sắt Honda mấy lại Yamaha. “Hạ mã” chỉ còn dành cho người chết nữa thôi. Mỗi đám ma đưa đến cổng làng chẳng dừng lại “hạ mã” nghỉ chân nửa tiếng là gì?

Ông Hoán:- Cầm ngay thằng giòi đánh thánh vật kia, mày đừng có mà báng bổ!

Bà Hoán: - Thôi Huân ơi, mẹ xin con, bố con thì nóng tính. Hôm nay con nói vậy thôi...

Huân: - Hôm nay không nói hết, còn hôm nào nói nữa?

Ông Hoán:- Được rồi, mày thích nói, tao cho mày nói, nói đi...

Huân: - Bố ngấm mà xem, đường bê tông của cái làng này có phần nhà mình đóng góp, cả làng tính bỏ đầu người 200 nghìn đồng một suất, thế mà mình bỏ ủng hộ những hai mươi triệu đồng...

Bà Hoán:- Thì hôm hoàn thành con đường đã chẳng nêu tên biểu dương trên hệ thống loa truyền thanh, ông Đào Văn Hoán là gì...

Ông Hoán (*giọng mai mỉa*):- Hay là mày lại muốn vì hai mươi cái triệu bạc ấy mà làng này phải có một con đường mang tên là Đào Văn Hoán. Tao nói cho mày

biết, còn mấy nhà là nhà bà Cả Hàng này, nhà ông Cống này, nhà anh Thịnh này người ta hiến cả trăm mét vuông đất cho con đường thẳng thớm, to đẹp, cho cái làng Chằm này một bộ mặt nông thôn mới sáng sủa. Tắc đất tắc vàng vậy mà người ta cũng có thêm kẻ công đầu. Nhà mày có vài chục triệu mà sao mày tính tương thế. Kể như mày thì những nhà kia họ phải đòi đúc tượng với lại đặt bia ghi công mới xứng à?

Huân: - Câu này bố nói với trẻ con thì được chứ đừng nên nói với thằng Huân này. Bố có biết từ khi có con đường to chạy qua thì cái đất vườn lâu nay chỉ để cho chó ỉa với gà bới giun của cả ba cái nhà ấy đều lên giá như thế nào không? Đều là thả con săn sắt bắt con cá vược cả đấy bố ạ. Bố mẹ không thấy à? Mình xây đường cho cả làng được sướng, công nông đầu dọc, đầu ngang cứ chạy ầm ầm. Thế mà còn mỗi cái xe nhà ta cứ về đến cổng làng là chết đứng ở đấy, rồi mất công rứt đầu, rứt cổ bốc dỡ hàng xuống, xong lại kéo kẹt xe thồ, cái tiền khôn về

Bà Hoán:- Thì bố mẹ cũng đang đau đầu tìm cách

Huân: - Uất nhất là đúng những lúc ấy bọn công nông điếu qua chúng nó lại ca bài “*Giải phóng Điện Biên bộ đội ta miến dong trở về*”. Ý nó mai mả nhà mình phải thuê xe thồ chở nguyên liệu làm miến dong như cái hồi xưa xe thồ lên Điện Biên đấy bố ạ

Bà Hoán:- Mẹ đã bảo rồi nó nói kệ nó, việc mình mình làm

Huân: - Bỏ ra những 20 triệu mà lại vẫn phải chịu khổ như thế. Bố không sợ những đứa thối mồm nó bảo bố hâm, vãi thóc nhà ra đãi gà rừng hay là cái loại người sĩ không phải lỗi nữa đấy

Ông Hoán:- Đứa nào dám nói thế, mày chỉ đích danh cho tao...Chứ tao là tao cảm mày không được mở mồm ra là lại bảo phá đổ với chẳng húc bay cái cổng ấy đâu!

Bà Hoán:- Ưc lên thì con nó nói thế, chứ nó đã làm gì cái cổng ấy

Huân: - Con sẽ làm thật đấy, không thì từ mai bố đi ngủ mà coi xe hay cứ hàng về thì bố ra làm giá với bọn xe thồ, xe cải tiến nhá!

Bà Hoán:- Thôi...thôi cái này...cái này để mẹ

Huân: - Biết rõ con xe nhà này không thể chui qua cái cổng làng, thế là chúng nó tha hồ bắt chẹt giá. Có lẽ chỉ ở cái làng Chằm này mới có chuyện ngược đời: thằng bé lại dám to mồm bắt nạt thằng lớn. Bố không nhớ cái đêm Tết vừa rồi

ấy à, đem được hơn chục tấn hàng về sân nhà cho bố thì con chỉ còn thiếu nước quỳ lạy cái đám xe thồ ấy đấy

Bà Hoán:- Mẹ thì mẹ nhớ, hôm ấy cận Tết, hàng chạy nên mới phải nhập nhiều nguyên liệu, tiền thuê xe thồ đã ngót nghét ba triệu rồi

Huân: - Rồi cái hôm xã đón bằng công nhận xã đạt chuẩn Nông thôn mới nâng cao mẹ lại lên hát cái bài gì ý nhỉ?

Bà Hoán:- Thì bác Thoan- Đội trưởng đội văn nghệ xã phân công mẹ hát bài “Hát về cây lúa hôm nay”

Huân: - Mẹ hát cái bài ấy mà không thấy tủi cho nhà mình à? Nhất là cái câu cuối “*Đường lớn đã mở đi tới tương lai. Ngày mai đang bắt đầu từ ngày hôm nay*”.(giọng day đả) Ngày mai đang bắt đầu từ ngày hôm nay, còn ngày hôm nay lại đang khốn khổ khốn nạn vì ngày hôm qua đấy

Bà Hoán:- Thì trong ngày vui chung của xã, nhà mình cũng hòa vào niềm tự hào ấy chứ con

Huân: - Góm nào là cờ hoa, băng rôn, khẩu hiệu rợp trời, nào là loa đài rộn ràng ca hát. Rồi là triển lãm ảnh “Đại An trên đường xây dựng Nông thôn mới”. Chủ tịch xã thì cổ cồn, ca-vát, comple, tóc vuốt keo óng mượt vung tay phát biểu cho Đài truyền hình tỉnh ghi hình phỏng vấn

Ông Hoán:- Thế mà không thấy nở mày nở mặt vì làng xóm mà được lên ti-vi à?

Huân: - Phù phiếm hết, nông thôn mới, mới là mới với những ai chứ với nhà thằng Huân này thì có khác gì đâu, bao năm nay nó vẫn phải chịu nhục chịu nhã đi lạy lục cái đám xe thồ ấy

Ông Hoán:- Việc khó của nhà mình mà cũng phải để từ từ rồi tao tính, mà không được láo

Huân: - Bố bảo con láo với ai hay là với cái cổng rêu mốc, trăm năm phơi sương phơi nắng ấy. Nếu không biết điều thì có một ngày thằng Huân này sẽ hóa phép cho nó thành đồng gạch nát vụn. Bố cam phận chứ còn con là nhất định con làm đấy...

Ông Hoán:- Tao thách mày đấy, tao còn sống đây thì mày không thể động đến dù chỉ là một cái rễ si ở trên đó đâu con ạ!

Bà Hoán: *(giọng ghen ngào thống thiết)* - Thôi tôi xin cả hai bố con ông, chuyện này mà âm lên thì cả làng người ta cười cho. Mỗi người nhin đi một tý, ai lại đi cãi nhau vì một vật vô tri bao giờ

Dẫn chuyện: (nhạc tha thiết buồn) Trong khi cái cổng làng đang làm căng thẳng không khí gia đình ông bà Hoán, trở thành nỗi ám ức của Huân thì ở một chỗ khác nó cũng là chủ đề chính trong câu chuyện của hai bậc cao niên. Đó là cụ Mật- một lão thành cách mạng và ông Cương- đại tá quân đội nghỉ hưu. Họ đều thuộc lớp người được chứng kiến nhiều đổi thay, biến chuyển của làng. Có lẽ vì thế mà nhiều hồi ức, kỷ niệm của họ gắn liền với chiếc cổng thân thuộc kia. Trong một buổi chiều quê thanh bình như hôm nay, những hồi ức ấy được khơi dậy âm áp và thân thương: *(tiếng trẻ con cười đùa xa xa)*

Ông Cương:- Thưa cụ, cụ có biết cổng làng mình có từ khia nào không ạ?

Cụ Mật: - Khi lão sinh ra đã có cái cổng đó rồi. *(nhạc nền tha thiết lòng trên nền lời của nhân vật)* Thuở nhỏ, có nhẽ cũng bằng đám trẻ con đang nô đùa kia kia, lão hay cùng đám bạn chơi trò trốn tìm quanh cổng làng. Lúc ấy cảm giác chiếc cổng làng gần gũi hiền hòa như người bà người mẹ vậy ông ạ. Nhưng khi có cướp bóc, giặc giã, cổng làng ta hiên ngang như một pháo đài án ngữ con đường độc đạo vào làng

Ông Cương:- Nghe nói cạnh cổng có chôn tám bia đá đen đề hai chữ “Hạ mã” phải không cụ?

Cụ Mật: - Ấy là ứng vào việc các quan tuần, quan phủ thời xưa mỗi dịp về làng khi qua cổng đều phải xuống ngựa đấy bác ạ!

Ông Cương:-Nhưng mà chỉ các quan mới có ngựa cưỡi chứ còn dân làng Chằm ta quanh năm chân đất thì “Hạ mã” có ý nghĩa gì với họ, thưa cụ?

Cụ Mật: - Có chứ, ấy là những đám ma đưa đến cổng làng đều hạ đòn xuống nghỉ. Ngẫm kỹ thì con người ta từ thuở lọt lòng đến khi trở về với đất, cả một đời người gắn bó với gia đình, họ mạc, làng nước đến khi trút hơi thở cuối cùng ...Trước khi rời làng ra đồng, nghìn năm ngủ yên cùng đất làm sao không khỏi quuyến luyến, bịn rịn. “Hạ mã” lần đầu cũng là lần cuối ấy như một cử chỉ tạ từ, bái biệt làng xóm ra đi mãi mãi vào chốn không cùng đấy bác ạ!

Ông Cương:- Dạ, vậy ra là thế ạ! Có lẽ với tâm thức ấy nên cổng làng vẫn hiên ngang thách thức thời gian cùng sự thay đổi của con đường làng qua nó sau

nhiều lần tôn mở. Nhưng gần đây lại có ý kiến cho rằng nên phá bỏ chiếc cổng cổ kính ấy đấy, thưa cụ?

Cụ Mật:- Tôi cũng nghe nói rồi, đấy là từ miệng anh con giai nhà ông Hoán. Ông bố thì mắng con là láo nhưng tôi nghe anh con cũng có cái lý của anh ta

Ông Cương:- Con đường làng ta được bê tông hóa, to rộng, đẹp đẽ như ngày hôm nay cũng là nhờ phần đóng góp lớn của gia đình ông Hoán. Tưởng rằng vừa có công với làng vừa thuận tiện cho việc làm ăn, chuyên chở vật liệu nhà mình nhưng chỉ vì cái cổng... nghe nói bố con lục đục bất đồng cũng vì cái cổng ấy đấy cụ ạ!

Cụ Mật: - Kể ra thì bố con ông ấy mua một cái xe...xe gì của Hàn Quốc ấy bác nhỉ?

Ông Cương:- Xe Izusu ạ, là cái xe nhà ông Sơn ấy cụ. Kia kia, nó đang đi ngang qua chỗ ông cháu ta đấy *(tiếng còi xe)*

Cụ Mật: - Ừ xe ấy thì vừa đẹp. Chết nỗi cái nguyên liệu làm miến của nhà ông ấy chủ yếu lại ở các tỉnh miền núi, mỗi lần chở vài tấn một thì chẳng bỏ, giá cước quá cao. Còn cái xe gì mà nhà ông ấy đang dùng ấy, thấy bảo là chỉ cần quay thêm ít phen nữa thì chở dư sức. Lợi trăm đường nếu như không có cái cổng làng án ngữ lối vào ra

Ông Cương:- Vậy chẳng hóa ra cái cổng vô tội lại trở thành vật cản người ta làm ăn lớn, kìm hãm sự phát triển kinh tế của làng hờ cụ?

Cụ Mật: - Ắn chứa nhiều điều bức xúc như thế nhưng hôm rồi tôi có hỏi ông Hoán rằng giả dụ bây giờ làng có đồng ý cho ông phá cổng, bảo ông mang búa ra mà đập thì ông có làm không? Bác có biết ông Hoán trả lời tôi thế nào không? Ông ấy nói rằng ngay cả trong ý nghĩ ông ấy cũng chẳng dám nữa là. Cổng làng tuy không phải nơi thờ cúng nhưng từ bao đời nay, cứ nhìn các đám ma, đám rước thành hoàng làng mỗi lần qua cổng đều phải dừng kiệu, hạ đòn thì đủ biết là thế nào... Đấy bác xem cái cổng thiêng liêng thế...

Ông Cương:- Đã đành nó như mảnh hồn làng cần phải gìn giữ, bảo vệ nhưng trong cuộc sống mới hôm nay ý nghĩa đó nên tìm cách dung hòa chứ đừng để nó thành vật cản, ngáng trở giao thông, kìm hãm sự giao thương, phát triển kinh tế

Cụ Mật:- Vậy tôi muốn các bác đứng ra mở một cuộc họp lấy ý kiến người dân làng Chằm, để cái cổng làng ta phát huy được giá trị trong thời đại mới. Bác thấy thế nào?

Ông Cương:- Ý của cụ hay lắm ạ! Để cháu trao đổi với các ông trong tổ hưu trí, rồi bàn với ông Thuyết trưởng thôn. Phải có ý kiến đóng góp của cả tập thể mới ra vấn đề cụ ạ!

Dẫn chuyện: (lồng trên nền nhạc tươi sáng) Cuộc họp lấy ý kiến quyết định số phận của cái cổng làng chưa được tổ chức thì mấy hôm sau nhà cụ Mật có khách lạ tìm đến. Một người đàn ông tóc bạc trắng, ăn mặc lịch sự, trông qua cũng biết là người thành phố hoặc Việt kiều về thăm quê. Khách vừa đi vừa hỏi nhà và đến khi có người dẫn thẳng tới chỗ cụ Mật đang ngồi uống trà dưới giàn thiên lý thì người khách mừng rỡ reo lên:

(tiếng chim hót ríu rít)

Ông Thành:- Chào cụ ạ, cụ có nhận ra tôi không?

Cụ Mật: - Ông là...

Ông Thành:- Tôi là Thành, trước nhà ở thôn Trung, gần đình Miếu đây!

Cụ Mật: - Tôi mỗi năm một già, chân chậm mắt mờ, ông thông cảm cho, người làng ta cả mà chịu không nhận ra...

Ông Thành:- Tôi mới về thăm quê ít ngày, có chút quà biếu cụ

Cụ Mật: - Cảm ơn ông, tới thăm nhau là quý rồi, về với quà cáp làm gì. Thế bà nhà có cùng về không?

Ông Thành: - Lần này chỉ mình tôi thôi, chuyến sau nhà tôi cùng về hẳn sống ở quê hương, thế là sắp được ngày ngày làm bạn trà với cụ rồi

Cụ Mật: - Chẳng đâu bằng quê mình, nghe ông nói tôi cũng mừng cho ông

Ông Thành:- Ở bên Pháp nhà tôi nhớ quê lắm, mà nhớ nhất là cái cổng làng...

Cụ Mật: -Chắc ông bà có nhiều kỷ niệm với nó?

Ông Thành:- Vâng, quả là thế cụ ạ. *(nhạc tha thiết lồng trên nền lời thoại)* Cách đây hơn sáu mươi năm, tôi chỉ là anh khóa nghèo làng Chằm nhưng lại trót đem lòng yêu thương cô gái đẹp nước tiếng một vùng

Cụ Mật:- Chuyện của ông tôi cũng biết qua, nhan sắc của bà nhà nước tiếng thời ấy

Ông Thành: - Hồi đó bà Nhị- vợ tôi bị cha mẹ ép gả cho một tay bá hộ giàu có. Thế là hai chúng tôi bàn cách bỏ trốn...

Cụ Mật (*cười hóm hỉnh*):- Thời đó mà ông bà dám làm thế là to gan lắm đấy!

Ông Thành:- Tôi còn nhớ cái đêm hôm chúng tôi ra đi là một đêm mưa gió, những ngón chân bà Nhị bám trên lớp đất thịt đường làng trơn như đồ mỡ. Còn chiếc tay nải thì ướt sũng như cặp mắt người con gái dứt tình quê

Cụ Mật:- Bà Nhị dám bỏ nhà ra đi như thế là nặng tình với ông lắm đấy!

Ông Thành:- Cụ có biết không, khi ngoảnh lại cổng làng bà ấy đã sụp lạy ba lần: “Lạy cha, lạy mẹ, lạy làng, lạy nước cho con được chung sống với người con thương dù phải suốt đời mang tội bất hiếu”. Vợ chồng tôi phiêu dạt khắp Bắc Trung Nam rồi cuối cùng dừng lại ở một thị trấn miền Nam nước Pháp. Nhưng ở đâu bà ấy cũng nhắc đến quê hương, đến làng Chằm, đến cái cổng mà hôm ra đi bà ấy đã quỳ lạy...

Cụ Mật:- Chẳng cứ gì người đi xa đâu, chúng tôi ở ngay đây cũng quen với hình ảnh của nó rồi

Ông Thành:- Cổng làng với tôi như một mảnh cuộc đời còn lưu dấu, sót lại của kẻ tha hương. Nó mang dáng vóc và tấm lòng của mẹ cha, của người thân ngóng đợi, mang lại sự tĩnh tâm cho những đứa con của làng trở về mỗi bận đi xa

Cụ Mật (*thở dài*):- Thế mà bây giờ lại có ý cho rằng nên phá bỏ cái cổng ấy đi đấy ông ạ

Ông Thành:- Thật thế ư cụ? Sao lại phải phá đi vậy ạ?

Cụ Mật:- Dù mang nhiều ý nghĩa nhưng cái cổng làng án ngữ trên con đường mở rộng thế kia là ngáng trở giao thông, kìm hãm làm ăn phát triển kinh tế

Ông Thành:- Có cách nào để cứu cổng làng ta không thưa cụ?

Cụ Mật:- Chúng tôi cũng đang định họp lấy ý kiến đây. Ông còn ở lại thăm quê thì hôm nào tới tham gia nhé!

Dẫn chuyện: (lòng nhạc) Không chỉ có cụ Mật, ông Thành mà nhiều người dân làng Chằm cũng rất quan tâm đến cuộc họp lấy ý kiến có nên để chiếc cổng ấy không. Người tham gia thế này, người tham gia thế kia nhưng cuối cùng số phận của cổng làng cũng đã được quyết định. Tuy không đi họp nhưng bà Hoán cũng đứng ngồi không yên, bà để tâm nghe ngóng dư luận, chốc chốc lại chạy ra cổng ngóng chồng và khi thoáng thấy bóng ông Hoán từ nhà văn hóa thôn trở về bà đã chạy nhào ra hỏi dồn:

Bà Hoán:- Thế nào rồi ông, liệu có phá không?

Ông Hoán:- Phá cái gì?

Bà Hoán: - Phá cái cổng làng chứ còn phá cái gì, ông cứ như người ở trên giò rơi xuống ấy

Ông Hoán: - Phá là phá thế nào, hôm nay họp ra vấn đề rồi, làng ta vẫn nên có cổng

Bà Hoán:- Giời đất ơi thế nhà ta vẫn tiếp tục khổ à?

Ông Hoán:- Bà nghe cho hết đã...Cái cổng làng đã trở thành một hình ảnh thân thương, là nét đẹp của làng quê Việt Nam, ai đi xa cũng nhớ. Hôm nay họp có ông Thanh- Việt kiều Pháp mới về thăm quê nêu ý kiến: “Đường làng đã mở rộng thì không thể để cái cổng nhỏ án ngữ, ngáng trở giao thông, kìm hãm phát triển kinh tế. Nhưng phá hẳn nó đi thì không nên, vì thế đa số ý kiến đều thống nhất là xây cổng làng mới, to cao hơn nhưng giữ nguyên nét kiến trúc cũ. Như thế làng ta vẫn có cổng mà không ảnh hưởng đến các phương tiện qua lại, đến việc làm ăn của từng nhà

Bà Hoán:- Nghe ông nói tôi mừng quá, thằng Huân đi đâu rồi chứ nó mà biết nó cũng mừng không kém

Ông Hoán:- Nó còn biết trước bà ấy, cậu chàng đang ngồi bàn tán với mấy tay con nhà Thoại ngoài gốc đa đầu làng kia kìa. Thấy bảo làng sắp xây cổng mới nhiều nhà đã nhắp nhồm bàn nhau chung vốn sắm xe để làm ăn lớn

Bà Hoán:- Chứ lại không à, đường rộng xe to vào đến tận cổng nhà, ai chẳng muốn bung ra làm ăn.

Ông Hoán:- Hôm nay họp ông Thanh đã xin với làng được bỏ vốn xây chiếc cổng mới, coi như tấm lòng của người con đi xa gửi tặng quê hương. Chỉ mấy bữa nữa sẽ tiến hành việc khởi công. Làng ta sẽ có chiếc cổng to đẹp, xứng đáng là chiếc cổng làng của thời đại mới

Bà Hoán:- Chắc chắn đó sẽ là một dấu mốc đáng nhớ cho mỗi người làng ta. Với riêng nhà mình, hôm khởi công xây cổng dù bận gì thì bận, ông, tôi với thằng Huân cũng phải tham gia đặt những viên gạch đầu tiên đấy nhé!

Ông Hoán:- Riêng bà phải chuẩn bị cho tiết mục văn nghệ chào mừng khánh thành cổng. Hôm ấy cứ hát cái bài “Hát về cây lúa hôm nay” cho thật thoải mái vào nhé!

Bà Hoán:- Cái ông này... thì còn gì buồn tủi trong lòng đâu mà không hát cho thoải mái. Mà chẳng phải chờ đến hôm ấy đâu , tôi hát ngay đây (*phấn khởi hát*

luôn): “Đường lớn đã mở đi tới tương lai. Ngày mai đang bắt đầu từ ngày hôm nay... Ngày mai đang bắt đầu từ ngày hôm nay...”

(Nhạc tươi sáng nổi lên)

Chào: QV&CB vừa nghe CCTT Công làng của tác giả Ngọc Khánh.

Những người thực hiện:

Chỉ đạo thực hiện: Hoài Phương

Chịu trách nhiệm nội dung: Vũ Minh

Biên tập: Mai Anh

Đạo diễn: Thảo Nguyên

Kỹ thuật viên: Thanh Nhàn

Với sự tham gia diễn xuất của các nghệ sĩ diễn viên đoàn Kịch nói Nam Định.

Chương trình Câu Chuyện Truyền Thanh của Đài Phát Thanh Truyền Hình Nam Định hôm nay đến đây là hết. Cảm ơn quý vị và các bạn đã quan tâm lắng nghe. Thân ái chào tạm biệt, hẹn gặp lại quý vị và các bạn trong chương trình sau.